

โต้แย้งระเบียบการไฟฟ้าฯ ให้ถอดมิเตอร์โดยไม่ต้องยินยอม : ฟ้องศาลไหน ?

โดยนายปกครอง

เชื่อว่าแทบทุกท่านคงเคยผ่านความรู้สึกกระวนกระวาย ... เมื่ออยู่ ๆ ไฟฟ้าก็เกิดดับกะทันหัน ต้องพยายามโทรศัพท์ไปสอบถามถึงสาเหตุ และอยากรู้คำตอบว่าเมื่อไรไฟฟ้าจะกลับมาใช้ได้ตามปกติ !

ด้วยเพราะไฟฟ้า ... ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและขาดกันไม่ได้ไปเสียแล้ว หากไม่มีไฟฟ้าใช้หรือถูกตัดกระแสไฟฟ้า ย่อมสร้างความยากลำบากในการใช้ชีวิตประจำวันไม่น้อย โดยเฉพาะผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยที่มักจะมีอุปกรณ์จำเป็นต่าง ๆ ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้าในการทำงาน

คอลัมน์อุทาหรณ์จากคดีปกครองวันนี้ ... ก็ได้้นำคดีใกล้ตัวที่ประชาชนอาจประสบเหตุหรือเกิดปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการของการไฟฟ้าฯ ตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าได้ เช่น กรณีที่การไฟฟ้าฯ งดจ่ายกระแสไฟฟ้า หรือถอดมิเตอร์ไฟฟ้า เพราะผู้ใช้ค้างชำระค่าไฟฟ้า หรือกรณีมิเตอร์ไฟฟ้าเสีย แล้วมีการเรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้าย้อนหลังโดยคำนวณจากการเปรียบเทียบสถิติและรายงานการตรวจสอบการใช้ไฟฟ้า หรือกรณีการเรียกเก็บค่าเปลี่ยนมิเตอร์ไฟฟ้าใหม่ ฯลฯ ซึ่งหากผู้ใช้ไฟฟ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมสามารถใช้สิทธิโต้แย้งโดยฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้ตัดสินข้อพิพาทที่เกิดขึ้นได้

ปัญหาว่า ... กรณีมีข้อพิพาทตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ศาลใดจะเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี หรือประชาชนผู้เสียหายจะต้องฟ้องคดีที่ศาลใด ? นายปกครองขออาสาพาไปหาคำตอบกันครับ

มูลเหตุของคดีนี้เกิดจาก ... ผู้ฟ้องคดีค้างชำระค่าไฟฟ้าเป็นเงินกว่าสี่หมื่นบาท การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาจึงได้งดจ่ายกระแสไฟฟ้า และทำการถอดมิเตอร์ไฟฟ้าที่จ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าบ้าน โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ฟ้องคดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวทำให้ตนได้รับความเดือดร้อน บ้านที่อยู่อาศัยไม่มีไฟฟ้าใช้ และยังได้รับความเสียหายจากการขาดรายได้ ซึ่งเป็นค่าเช่าบ้านที่ตนแบ่งบ้านส่วนหนึ่งให้ผู้อื่นเช่าอยู่อาศัยด้วย

ผู้ฟ้องคดีอ้างเหตุที่ตนต้องค้างชำระค่าไฟฟ้าก็เพราะว่าเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ และเห็นว่ากฎระเบียบที่ให้อำนาจในการถอดมิเตอร์ไฟฟ้าได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้ก่อน เป็นการออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง มาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากไวรัสโคโรนา (COVID-19) จึงยื่นฟ้องการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขา (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) ต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนกฎระเบียบดังกล่าว และขอให้ติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ รวมทั้งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายด้วย

คดีมีประเด็นที่ศาลต้องพิจารณาก่อนว่า ข้อพิพาทเกี่ยวกับปัญหาการให้บริการไฟฟ้า กรณีถอดมิเตอร์ไฟฟ้าโดยที่ผู้ใช้ไม่ยินยอม อันเกี่ยวเนื่องกับสัญญาซื้อขายไฟฟ้าในคดีนี้ อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองหรือไม่ ? ซึ่งต้องพิจารณาให้ได้ความก่อนว่า สัญญาซื้อขายไฟฟ้าระหว่างการไฟฟ้าฯ และผู้ใช้บริการ เป็นสัญญาทางปกครองหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2503 ส่วนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขา เป็นหน่วยงานในสังกัดของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จึงถือเป็นหน่วยงานทางปกครอง และโดยที่พระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคไว้หลายประการ ซึ่งบางประการมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครอง เช่น อำนาจในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ และบางประการก็มิได้เป็นการใช้อำนาจทางปกครอง แต่เป็นการดำเนินธุรกิจเชิงพาณิชย์ เช่น การดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่เป็นประโยชน์แก่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตามมาตรา 6 (2) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ซึ่งให้อำนาจในการดำเนินธุรกิจได้เช่นเดียวกับเอกชนทั่วไป นิติสัมพันธ์ระหว่างการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกับเอกชนในการดำเนินธุรกิจดังกล่าว จึงเป็นไปตามหลักกฎหมายแพ่ง

เมื่อการงดจ่ายกระแสไฟฟ้าและการถอดมิเตอร์ที่จ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าบ้านของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากค้างชำระค่าไฟฟ้านั้น เป็นการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ซึ่งเป็นธุรกิจของการไฟฟ้าฯ ที่กระทำกับผู้ฟ้องคดีในฐานะเสมอภาคเช่นเดียวกับเอกชนต่อเอกชน และสัญญาดังกล่าว มิได้มีลักษณะของสัญญาทางปกครอง (มิได้เป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ สัญญาจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ) อีกทั้ง มิได้เป็นการใช้อำนาจทางปกครองแต่อย่างใด กรณีจึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

หากแต่ข้อพิพาทเกี่ยวกับการถอดมิเตอร์ที่จ่ายกระแสไฟฟ้างดจ่ายดังกล่าว ถือเป็นข้อพิพาทอันเกี่ยวเนื่องกับสัญญาซื้อขายไฟฟ้าซึ่งเป็นสัญญาทางแพ่ง อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 962/2565)

คดีดังกล่าวสรุปได้ว่า แม้การไฟฟ้าฯ จะเป็นรัฐวิสาหกิจที่เป็นหน่วยงานทางปกครองซึ่งมีอำนาจหน้าที่หลายประการ โดยบางประการถือเป็นการใช้อำนาจทางปกครองก็ตาม แต่กรณีสัญญาซื้อขายไฟฟ้าที่การไฟฟ้าฯ ทำกับประชาชนหรือเอกชนนั้น มีลักษณะเป็นการดำเนินธุรกิจในเชิงพาณิชย์ของการไฟฟ้าฯ ซึ่งเป็นนิติสัมพันธ์ในทางแพ่งภายใต้หลักกฎหมายแพ่ง อันถือเป็นสัญญาทางแพ่ง กรณีที่ผู้ใช้ไฟฟ้าเห็นว่าตนได้รับความเดือดร้อนเสียหาย เช่น กรณีการไฟฟ้าฯ ถอดมิเตอร์ไฟฟ้า อันเป็นข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับสัญญาซื้อขายไฟฟ้าซึ่งเป็นสัญญาทางแพ่งดังกล่าว ผู้เสียหายจึงต้องฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม

(ปรึกษาการฟ้องคดีปกครองได้ที่ สายด่วนศาลปกครอง 1355)